Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРГАЛ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 10 январь, 1978 шу. ● № 4 (5827). ● Мах 2 кеп.

Пятилетка кхаь шера задани — 7 октябрга кхоачашъе!

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЯРА ЧОТАГІА

ЛЕНИНА ОРДЕН ЛЕЛАЧЕА «ГРОЗНЕФТЬ» ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНЕНА ЧІЛОЛАГІАЧА ТЕХНОЛОГИЧЕСКИ ТРАНСПОРТА ТАШКАЛИНСКИ УПРАВЛЕНЕ КЪАХЬЕГАМХОША, ГОРЯЧЕВОДСКИ БУРУВДЕТТАРАША ДІАЛОЛАЯЬ ИНИЦИАТИВА ХЬАЛ Л ЛАЬЦА, СОЦІАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ ТІЛИЦАД ПЯТИЛЕТКА КХЬЛ ШЕРА ЗАДАНИ 7 ОКТЯБРГА КХОАЧАШЪЕ. ШЕРА ПЛАНАЛ СОВГІА ДІА-ЮХА ХЬОРГДА 12 ЭЗАР ТОНН МУХЬАШ.

«ХІара балца дешна — дикала Знак» ялоча деношеІІ шерра социалистически хьа а ворхІнна къахьийгаче технологически транспорта Ташкалински управленеи (ИТТ) коллективо пятилетка хьалхарчу кхин шера аьлен 1977 шера 20 октябре кхочкийтер, ЙІаьта шера задани 12 декабре кхоачашдер.

Юбилейни шу чакъдалаелча республикерча мехкаьлтахошка планеш совгІа дІакхийтер 30 эзар тонн мукъаш, задиеш совгІа Йер цхьа миллион тонно-километр.

Шоаьшта карагІдаьннарий аьлна а яь, юбилейни шера шоаш гучалаьхьа шоай кхоачамашкех торонашкеи а хьежа, «Пятилетка кхаь шера задани — 7 октябрга» яьа Горячеводски бурув тохара балхий управлене коллектива болам хьаь а лаьцьа, Ташкалинский УТТ коллективо шайна тІаьнца доккхий социалистически декхарашкеи.

Пятилетка хьалхарча кхаь шера плани СССР керда Конституци тІаьнца дееча кхочкийтер.

Тонно-километр яра укъ шера план хиаьл 10 дІа хьалха кхачашъе. Шера 480 эзар тонн мукъаш дІа-юха дахьо, шерех шера планал совгІа дІа-юха хьоа дарца 12 эзар тонн а долиеш.

25 миллион тонно-километр шера е, шерех 373,2 эзар тонно-километр шера задиеш совгІа а ош.

Шера 200 эзар сахьаьта лаьрхІа болча тракторашка болх байта, шерех 17 эзар сахьаьта шера задиеш совгІа а ош. Къахьегама овсарле планагІа лаьрхІамца 2 процент лаккъе.

Кертерча профессех яоа лиг болхло кхиеве, 40 сагІа балца говзал дакхъяра тІаьрзиеш 7 комплексин цІенан инженерно-техническин специалистий 10 шеллий творчески планашкеи кийчъе.

Кертерча производственни фондех пайда яьнгІа тоаде. Грузовни автомобилашца лаьрхІа йолу тракторашца бакъо ярадаьлца коэффициент лаккъе.

Іилман лаьрда тІе къахьегам вІашТехьбикхаьрца болх мероприятеш такхъьхьарах 5 эзар сом кхоло, рационализаторски предложенеший керда даьрин производствена юкъедовлаьдарах 10 эзар сом пайда де. Цхьа процент бекмин ех процент дІелдин доагорш кходе, юрта боахаме 550 сага-дийнахьа болх бе.

Технологически транспорта Ташкалинский управлене коллективо социалистически яьхь тІехьех Октябрьски УТТ коллективе.

Ташкалинский УТТ къахьегамгІий экъерча собране дийца а дийца тІаьнца декхарийн.

ЛАЬРХ-ІАР КХОАЧАШДЕРГДА

«ГИКАЛОВСКОЕ» ОПХ КОЛЛЕКТИВО ПАЙДА ЭЦ КХАЙН ФЕРМАИН ПРОДУКТИВНОСТЬ АЙЯРА ПОЛЧА ТОРОНЕХ.

Тха опытно-производственни боахама къахьегамгІошка толаме кхоачашкеи Сийлахь-боькхача Октябрьа сийна тІаьнца социалистически декхарийн. Юртбоахама продукци яьхарех боахарех пятилетке шоаш шера планаш лаьрхІа хинача хиначе дукхъа хьала кхоачашйер. Колхозашкеи совхозашкеи 3000 тонн хлате а хлата-кхеч а культурий ду дока лаьрхІа хиначе дехкаг 4130 тонн. Дукъ дехкаг 169 тонна, тІаьнца хиначе дехкаргІа 163 тонн боахка еаш хиначе, шера — 1537 тонн е дехкаргІа лаьрхІа хиначеш 387тонн дукъаргІа.

Толамаш дехкаргІашкеи кхаьй кхуьйсаьна фермий продуктивность лаьхьарх. Ишта, ишкера лаьрхІаца хІара Іаттагера боахка шера 3150 кило-грамм дукъийн хилар, тІаьнца дехкаргІа 3100 кило-грамм хиначе.

КПССС обкома бюро хьоабаьлъ йолу грозненийн ачкой-мартановский пионерашца тІоаттІа лаьцьаьнна тІе коллективе. ДІаьо юртбоахама производства эффективность дакъаьрга резервашца дехкаргІа ца.

Тхоаш торонашца а лаьрхІа оаха тІаьнца доккхий социалистически декхарашца: дееза доаьдна кхаь шера, 7-октябрга — СССР Конституци шу дукъча деина, дІа шера йолу кхийн хьайбайн продукци яьхьарца а пачхьалкхеч-га боахарца а план кхочашъе.

Дуьй шера 5200 тонн аьлаьлца дехкаргІа дІаьлцьна 6080 тонн. ПланагІа 180 тонн боахІаьна дукъ дІаьлцьна 260 тонн. Дийн шера лаьрхІа йолу 2600 тонн шера дІаьо-хьийтарга шуйий комбинате.

ТІаьнца декхарашца кхочашдер торо лурбейн мероприятеш оттаьйн.

«Гикаловское» ОПХ производственни доаьмашкеи дийца а тІаьнца а да декхарийн.

ЦАРГА ХЬЕЖЖА БЕ БОЛХ

Дийн-ийн шу хьаьна геттара во ледар хьайбай боахама болх «Путь к коммунизму» яьаьна «Ленин» Дукъаьйолча хиа бІеха лулар хьайбаш чулатта ронешнеш, рационийл доагІаьна бесса хьайбаш доахьо, кІеанта йоаьхо йора хьайбаш ледарийн. Цудухьа кІеанта яр доахьна хьалу шура, кІеанчу дар аланеш. Из бильан долаш ферме яьна дукъа болх бакъор. Дуухьал цхьаьн корпусе а тоьхар ца уьзаьна хиша яьх доаркъа. Полменин бирщи бакар. Кестаьстаьн хуьшалора ферма кулгалой.

Ишта боахам хьаьчар керда ненана ферма заведующийн Дрезден Зайдинна. ЦІаьо ла йІаьш йолаш дацар тІулаьх. Керда кулгалло ледаьзар фермера. Цета валеьха ишт шера болх бакъор цо хьайбай боахаме, йовзар халоваш. Селта ноха хьаьле ше керда хьайбаш боахам бий ца хоІе а.

— Сентра ворлевлер хьо? — хетт аз цунга.

— Керда хІама царна дІаьхьоха са вІашТехьаьлар, — йоаьт Дрезна. Цхьаьна-бекъаьра цхьа хІама хоара: моллигІча коллективе а дика болхлой бола. — Царех сай новкъостий бе лаьрхІар ах. Цхьаьна убла йора, дагалулар, халоваш а кхочамбошарца а дІадоьзаргдоа наьхьаш лехар.

Хала дер эгара цаьлла. Лаьтта ІобежІа аьла бий заьвеллуьйе цхьаьна ваьчча скотник ненаьлар. Цхьаьбина доаркъа ца дІайоха хІара йІаьлар шура чулелаьр ведарш. Уж тайна ца «ІамигІа» ІамигІаш дукъа кийбелора, хІаьта уж «ветера ачкъа» бийр болаш ламар.

ТІехь - тІехьаьгІа барт «ІогІаьла, доктора-ІенІга тоаьлаьн болабелар» коллективе болх. СагО кІеанта я лисицина тоХаймца из лоШ дуьйлаш ергІача коллективе юкъе. Шоай ниаьх тешка болабелир наьх. ХІара бетта бакъаьрга бесаьн дахьбола бийлар. Болх ца бен лела ІергІаьрш ергІача дІаьлаьнр...

Дукъа ха йоаьшаш ферме хилар тхо. Тоаьбина 388 ет ГаттаР корпусашка. Сийрда лампаш ер йоагІаш. Шемача корпусашка, хІаьташ а дукъхьаш, дорцин сийна, лаьр доаркъа.

ГІаьлаьташ да ТоаьмашкІ. Юбилейни шера 775 тонн шура пачхьалкхеч-гІа йоаьхо ненаьлаьнна социалистически декхар тІаьнца йолу коллективо. Цхьаьбакъа, из декхар цо гаьлина тІехьхочашкеи, ду тІе а шу ледаьзаьнна дукъа хьала. Шера хьайбаш ледаьзаьнна Дакъенна дІаьнна 1100 тонн совгІа шура. ТІехьхочашкеи шура ниаьхьа ледаьзаьнна Дакъенна дІаьнна 1100 тонн совгІа шура. ТІехьхочашкеи шура ниаьхьа ледаьзаьнна «ХІаьта сурогача ферме хІаьо дийнаьхьа хІара Іаттагера боаьхка» шуна 8 килограммаш совгІа "а. ТІаьнца хьалхаттагІ доаркъа Астанмирова Мината 12 килограммаш совгІа боаьхх.

Къаьстта ала безим ба шу доаркъах. Шера плешаьх 2100 кило-граммаш яьхьа елача. хІара Іаттагера 5 эзар килограммаш совгІа шура ниаьхьа цо йІаьхача шера. Ишта дер цуьн социалистически декхар а. Доаркъала Мината болх бу барзІ шу совгІа дя. Балца из тІехьаьдеш, доахьа меш лиг, шуьйе цІенан Іоцийнаьхьхьаш йІта моттиг хаи ферме.

Къаьстгана стаж кІеанчагІа ни цуьн новкъостий. Хаматова Мариема а. Минатца яьх ледаьш я на. ХІара Іаттагера 2200 килограмм шура яьхьа декхар тІаьнца хиначе, цхьаьтта бетта цо ниаьхьа 3050 килограмм.

1976 шера хІара Іаттагера 3 эзар килограмм шура ниаьхьа ваьн доаркъа чаьра ишер ферме. ТІаьнца юбилейни шера шу цо ІаьхьаІаьна тІехьаьна ніс доаркъа я. Уж да Инноса Сацита, Оздоева Марем, Шадинна Асма, Айдамирова Собор, Бергчоанаьн Асма, Итакаева Насиннат, Астанмирова Асма, Инаева Бинит, Ахмеда Аьсет. социалистически декхар а. Доаркъала Мината болх бу барзІ шу совгІа дя. Балца из тІехьаьдеш, доахьа меш лиг, шуьйе цІенан Іоцийнаьхьхьаш йІта моттиг хаи ферме.

Къаьстгана стаж кІеанчагІа ни цуьн новкъостий. Хаматова Мариема а. Минатца яьх ледаьш я на. ХІара Іаттагера 2200 килограмм шура ниаьхьа декхар тІаьнца хиначе, цхьаьтта бетта цо ниаьхьа 3050 килограмм.

1976 шера хІара Іаттагера 3 эзар килограмм шура ниаьхьа ваьн доаркъа чаьра ишер ферме. ТІаьнца юбилейни шера шу цо ІаьхьаІаьна тІехьаьна ніс доаркъа я. Уж да Инноса Сацита, Оздоева Марем, Шадинна Асма, Айдамирова Собор, Бергчоанаьн Асма, Итакаева Насиннат, Астанмирова Асма, Инаева Бинит, Ахмеда Аьсет. — ТІаьнца декхарш дика хьоаьлаьнна новкъостаьн лаьа ден распорядок, кийбе доаркъо, хьайбойта Іуьнал доагІчеча бесса даро. — йоаьт заведующе. — РашоналагІа доагІчеча тоІІнца кхоаб доахьо. Іуйрийна детателгаьн бийнна нуьж ду цаьрна доаркъана. — Цо ца ІаьхьаІаьна. Сийлаьр ду. Делкьийна 15 килограмм свеклашца вІинаьхьа сийлаьн юх.

Коллективна цхьаьбарт хилларо дукъхьа дика тІулаьхьаш кхочашдайт. Уьстаа ферме совет а вІашагІдаьна. Кестаьстаьн ду цо балха тІулаьхьаш карагІдаьнарашца а де декхарашца а ьаьстаьлаьдду.

Хьайбаш ледаьзаьнна болх бе дукъаьгІа безам хуьйтаьрбоаьла хІаьнца кІеанна дан кулгалоаьн ешаьнна ферме оттаьйнарашца. Пачхьалкхенача шура боахарца бесса йоаьла алаш 105 процент кхочашийча коллективе ду совгІаца 3 бІаь сом аьчА. ХІаьта эзаьлтара моттиг кІеанна доаркъаьн 25 сом, шоьлгІа моттиг ньаьхьачоа—20 сом, кхоаьлгІа моттиг ньаьхьачоа — 15 сом ду. ХІара Іаттагера 3 эзар килограмм шура ньаьхьа доаркъаьнна бетта юкъера доагІача алаьнх. 20 процент кхаьгІа аьха ду. 4 эзар килограмм ньаьхьачоа — 30 процент ду. СовгІа ньаьхьачу шуьйгІ хІара килограммаш 13 цесаьр Іоттаьлет. Хьалхаттагера сийна центральни уьзаьдле ца байрах урагІуьйнгІ, «моллиеш» арахец.

Хьайбашца Іуьнал эгаш къаьстта бокхча терхьа ГІаьуьйт скотникашца Чанчев Джабраила, Зубков Александра, Чеботаев Александра, Дзейтов ПІемиьлаьнна. Шоай декхарашца дика доаьо цкъа царна. Хаматова хьо а доаьжар а тІадаьх, доахьа латтача доаркъаьнна новкъостаьн ду.

Ферма коллективе республика сийлаьн ХІара тІа-ньаьхьа. Колхоза кІаьрда хаьа тела Цце байрах юбилейни шера ваьсеш а, кхоьлаьгІа фермаьн коллективе хиннай, автомашин 500 сом ахчен деннад цунна совгІаца.

Ферма коллективе дукъа доаркъаьн бе наччальникан совгІаьнна: Къаьстгана Шена — Бийрахь орден, ВЛКСМ Центральни Комитета Дото эзаьн сийлаьн Астанмирова Мината, «Знак почета» яьа орден — ферма заведующена Дрезна Зайдинна, ишта ньаьхьа.

Керда шу яйденнаьн хьаьнрца ІІІадоьлаьдеш ферма коллективан.

А. САГОВ.

СУРТА ТІА: Астанмирова Минат (аьдаьхьа), цуьн новкъост Хаматова Аьсет.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ВАХТА

ДІаьлаьхьа юбилейни шера плаьаьнна тІаьнца социалистически декхарийн ешаьнна ненаьлаьнна пачхьалкхенача мах-кулла дукъхьа йолу шура, фуьйсу тІе доахьар дуьйа йоаьтІа къахьийгаьр республика хьайбаш ледаьзаьнна. ХІинз колхозийн совхозийн фермашка цу шера ятоган ньаьхьа.

Цуьл хьалхарча шераца ишйаьлчи юбилейни шера хьайбашкеи котаьн-боаьбашкеи пачхьалкхенача болхлогІ дегІаьдеиз 6 процент, шура — 11 процент, фуьйсу — 20 процент, тха — 2 процент.

Хьайбаш боахам дегІаьбаьлебара дика хьокхаьнна гойтаьн тІаьнца социалистически декхарийн ешаьнна хІоачашдер Ахмед-Мартановский, Грозненски, Урус-Мартановски, Шалински, аьхьийсна районашца.

Грозненски районе боахаьнна юбилейни шера ленаьлаьнна шуна доахьна дегІаьдеиз а хьалхарча шераца йийсаьна 12 процент. Надтеречно районе — 18 процент, Шалинский — 13 процент, Шелковски — 15 процент.

Пачхьалкхенача фуьйсу доахьар шера планаш дикаьх тІехьхочашкеьнна? Гойтаьнна, Сунженски, Шалински районе холлоаьшен совхозашкеи, котаьн-боаьбашкеи ледаьзаьнна фермашкеи. Ишшуьйе-ньаьхьа ледаьзаьнна 9 процент.

Хьайбаш хоккилгоа шура боаьккъаьнна ладаьдеш дика тІе ладаьш дьхьар. «Самашинский», «Атагинский», «Горячеисточенский», «Терек», «Гойтинский», «Предгорный» совхозаьнна, республиканский опытни станце, хІара дукъхьа фермий коллективашца.

ХІинз фермий коллективашца доаргІаьнна, ла, ІІІадаьхьа шера ваьлла а ешаьнна. Болча торонех бакъа пайда а ешаьнна, дика тоаьлаьнна «ТовгІаьнна лаьккаьш болх ІІІабаьхьар».

* * *

Энергетикий толам

«Грозненгро» боккхаьгІа йолча предприяте — № 2 болча теплоэлектроцентралан — энергетикина «Юбилейни шу толамо» чаьдаьккхаьн ешаьнна дешна шера социалистически яьх а йоаржаьнна электрически энергия лаьхьа йоаьгІ кІеанзаьрца. Социалистически яьхь ХьалхалатчачарсА ба электросетевой Н. Гудков, № Ж. ком, турбинай механикаьгІ Ю. Моргунов, В. Грабчик: сменай начальникашца С. Вазуов, А. Ивакушкин. № 2 болча ТЭЦ-а болхлоаьна, инженерно-техническин болхлоаьна. ІІІулаьккъеча лаьхьа дика хьаьлаьшар горячеводски бурувдеттарийн болам. Шоай торонашка а хьежа, пятилетка хьоалаьгІа шера задеш ханаьл хьалха кхоачашйера социалистически декхарашца тІаьйду шар.

С. ХРИСТОФОРОВ.

«РСФСР ЗАСЛУЖЕННИ МАШИНАШЪЕР» ЯХА СИЙЛЕН ЦІЕН ЧІОАГІЬЙРАЧ ДОЛА

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

1. «РСФСР заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен чІоагІйойла.

2. «РСФСР заслуженни машинашъер» яхеш сийлен цІерах йола Положени чІоагІйойла (уьш кІаьн йолаш я).

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1978 шу, 6 январь.

«РСФСР ЗАСЛУЖЕННИ МАШИНАШЪЕР» ЯХАЧА СИЙЛЕН ЦІЕРАХ ЙОЛА ПОЛОЖЕНИ

1. «РСФСР заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен лаьцьаьнна ІІІулаьккъеча лаьхьа, производственни заведеиш социалистически декхарашца хьоалаьнна, продукци ешаьнна, ньаьхьа, къаьгІаьнна оаьзаьнна производства эффективности айена, хІаьта нитта машинашъеча предприятеша стандартоашца метрологии слеча тоаьдена доккхий толамаш даьхьа машинашъеча профиль болча СССР-а РСФСР-а ехача министерстийн ведомственни цехий, предприятийн организацийн керттерча профессех болча лаьккаьвалифицированни болхлоаьна, мастерийта, инженерно-технически Іилманн болхлоаьна.

«РСФСР заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен ду 15 шерца кІеанзаьгІа доаьшш машинашъеча къахьийгаьчча керттерча профессех болча лаьккаьвалифицированни болхлоаьна мастерийтаьн, 20 шерца кІеанзаьгІа доаьшш белгалдаьнна ду даьхьа болх баьчча инженерно-техническин Іилманн болхлоаьна.

2. «РСФСР заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен Аьрг РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо я, машинашъеча предприятеш, учреждениш организацийн шоай кара болча СССР-а РСФСР-а министерстийн ведомственни представителеи арца.

СССР-а РСФСР-а министерстийн ведомственни ньаьхьа представленеиш ІогІаьнна болчо профсоюзна ЦК заключеиш хьаьгІа.

3. «РСФСР» заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен сийнна РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо гарнота ду.

4. «РСФСР заслуженни машинашъер» яха сийлен цІен сийтагІо ІІІаьккъеча. Ишш болчо РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо карг ду.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо секретарь Х. НЕШКОВ.

«САЛЮТ-6»: КОСМОСЕ ДИЪ КІИРА

«САЛЮТ-6» ЛЕЛАРА УПРАВЛЕНИ Ю ЦЕНТР, 7 январь. (ТАСС) «Салют-6» яьхьа орбиталеи ІІІулаьккъеча ІІІулаьккъеча болаш космонавташ Юрий Романенкон Георгий Гречкон лела дІаьлаьнна кІира дуьйш даьтт.

ДІаьлаьнна юкъъ орбиталеьнна станци эмпиаьнна ахочІаьнна ІІІулаьккъеча ІІІулаьккъеча, техникеьнна, медико-биологиеьнна тоХкамашца экспериментаьнна. Шоай космонавташ ешаьнна ханна космонавташца цхьаьлоа профилактически балхаьн даьхьа станце систематиеьнна агрегаташкеи тхоьжаш, гучалаьхьа космосе арахьаьнна.

ТІаьнца даьхьа медицински земшеен кІирашна цхьа массе оаГІорхьаьрга даьхьа тоХкамашеьн хьаьхьаьгІ, доаьлаьнна моттигера аьлаьтаьнна станце.

Тахен боьхьонна салюте ди ла хоннаьжа: космонавташ Іилмин аппаратура вІашТехьаьгІ тхьожаш бІаргІоьхьу, физически упражненеш ю, салют.

Телеметрически информаце доаьнненна эмнаьлца доклаьдийкеи хьежача, Романенко Юрийгеи Гречко Георгеегеи дика хьал да.

Станце тІаьгІа системашца бортоаьрга болх бу; планагІа лаьрхІа балхий толаме кхоачашдеи яа. ДІаьо ниьх бен а «Салют-6» яа орбиталеьн станци.

НОВ. С. Х. ШАДИЕВНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАС ДОЛА

Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Хьанарг общественни болх барзаьн ваьчА дийнаьхьа деиз 70 шу. Лакхарча лаьцьаьнна Нохч-Гіалгіай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиумо Сийлен грамота лолла Шадиев Хьатой Суленймана — персональни пенсионера.

Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо секретарь г. Грозный.

1978 шу, 6 январь.

Яхь дІайолаяьрашта карагІдаьннар

Кемски области хьайбаш ледаьрашца ІІІадоьлаьдеш тІулаьх хьал а ладьна, дукъ, шура, кхаьна хьайбаш продукци ІІІулаьккъеча ІІІулаьккъеча кийчъьрен пятилетка задаеш кхоачашъера лаьхьаьрга дукъ шера социалистически яьх йоаржаьнна тІаьхьаьгІ республика колхозийн совхозийн фермашкеи ферма ІІІулаьккъеча болхошка кхийкъал дер 1977 шу доаьлаьш тІе районе хьайбаш ледаьзаьнна. ХІаьта шоай торонашца лаьрхІа а лаьрхІа, хьайбаш боахам материально-техническин тІе-тІе чІоагІйойла кийчъьрен хьаьрех котторгаьнна а ешаьнна, производства эффективность лаьх а ешаьнна, берригача бал-та дикал тоа а ешаьнна, пятилетка пятилетка ІІІоллаьгІа шера планаш задаеш дика тІехьхочашкеи, пачхьалкхенача ІІІулаьккъеча ІІІулаьккъеча ІІІулаьккъеча

Политическим экономическим докладу систему

ДЕШАР ПАЙДАНЕГІА ХИЛИЙТАРА

КПСС XXV съезда историческия решением хлочаньгьра ныз тІабжийтіа къльегьлаг да соревнуйгьра хаять. Цу лоарХІмечта гІулаьлкх дуцунда дер ук лелоцкка «Стаергозиефть» НГДУ гІиньжиньта лаштан хІала а капитальта а... ремонташ ечаца мастера коммунистка А. Ф. Сабрідова кулгадеця «Кулгалкочун къаьлегьа» ныгьа семинарха труда политическия знание хлиньа къамаьлан.

КПСС ЦК, СССР Лаккеньгьра Совета, РСФСР Лаккеньгьра Совета торжественнийн юбилейнийн лаштан хІала а капитальта а... ремонташ ечаца мастера коммунистка А. Ф. Сабрідова, Ленин ордена Октябрь революцийн орденоньгьра, Трудовой Красного Знамени орденоньгьра Лукоянов шу дасар; деГІаьрга дилаьца дІаьхьалхьаьлькь нхай пай экономика. Дика а болам тІабоцин а къаьлгьйгьра советски ныгьа, оперативно а де дезарцин хоеш а бІалаьш дир партийнийн, советски, комсомольски, профессиональ организацийн ныгьа дилаьш толиме хлоьчашкулаш и парте XXV съезда решенеш.

ДІодаьхача шин шера ве тоЛамаш дилаьлаш Октябрьский революцие орден лелеча «Стаергозиефть» мекнадьтеГІаьгьа болккхачи управление коллективо а, ныгьар Толамаш хлоьчашдийр Сибілаьхбоккхача Октября 60 шу дизаьра сийна тІаийца социалистически лекхарцаш. Иштта ДІаьгьатки шин шера план 12 декабре хлочеГІа а еш, шозза гаргта тІехнихочашгьр ДІадаьчча шера тІаийца ЛІнна социалистически лекхарцаш.

Нов. Лукоянка дийнечуна дуозаьг дар П. Н. Цыганкова ДІаьхо заьнте дах кьамаьл а. Хьалхарна шерашца мейкадаьлча къаьлегьа оборуде лаккъьра, материалашца хлом бара ДІаьккаГІа ныгьа заланеш отгаьлй, болх бен ныгьа предприятийн ягтара ныгьа техникеи кеРдаькарга рузькъа ДІаьхийтара темеаш. 1978 шера ЛаьклуГІболлин болх гІулаьлкаш бетІаьлаьгьа Дизаьда КПСС ЦК декабрьский (1977 ш.) Пленумен СССР Лаькеньгьра Совета бархІаьГІна сессия. Ишта, бетІаьлаьлаьгьа Толмаш хлоьчашдийр Сибілаьхбоккхача Октября 60 шу дизаьра сийна тІаийца социалистически лекхарцаш. Иштта ДІаьгьатки шин шера план 12 декабре хлочеГІа а еш, шозза гаргта тІехнихочашгьр ДІадаьчча шера тІаийца ЛІнна социалистически лекхарцаш.

Нов. Лукоянка дийнечуна дуозаьг дар П. Н. Цыганкова ДІаьхо заьнте дах кьамаьл а. Хьалхарна шерашца мейкадаьлча къаьлегьа оборуде лаккъьра, материалашца хлом бара ДІаьккаГІа ныгьа заланеш отгаьлй, болх бен ныгьа предприятийн ягтара ныгьа техникеи кеРдаькарга рузькъа ДІаьхийтара темеаш. 1978 шера ЛаьклуГІболлин болх гІулаьлкаш бетІаьлаьгьа Дизаьда КПСС ЦК декабрьский (1977 ш.) Пленумен СССР Лаькеньгьра Совета бархІаьГІна сессия. Ишта, бетІаьлаьгьа Толмаш хлоьчашдийр Сибілаьхбоккхача Октября 60 шу дизаьра сийна тІаийца социалистически лекхарцаш. Иштта ДІаьгьатки шин шера план 12 декабре хлочеГІа а еш, шозза гаргта тІехнихочашгьр ДІадаьчча шера тІаийца ЛІнна социалистически лекхарцаш.

Дика тІа ДІаьхьалшкаьхьа бокккхарбГа бергиГІаьн [illegible] боьхинно, цу лоарнгьра довхьона. Масала, экономически ІІІоаГІуна дика хаьа вайга тешаьнеш да ер ланнеш: ухх шера йоаккхаьгьра 1,200 милиард хиноварт-сьхьаьт электроэнергия, 575 миллион тонн мехкаьхьтен газа конденсат, 746 миллион тонн болат, 101 миллион тонн минеральин удобренийн. Дикка лухкаГІа арахкаьгьра дика ваха эшта товаршн, товаргьра цар дикал. ХІаьта, массане а корта болх, ялта доккхаьрдиг 220 миллион тонн, и. т. д.

ДІадо хоьмаьрхьа шера шозА колективо карагІаьнкарш дуьнд ювз. Цыганкова. Партийн чекий партийн организацийн лаьнарца. —ХІара баьхк, деЙна — аннала Знак, «Сийлаьх-боккхача Октября 60 шу дизаьра сийлеина ваьхьа-

ДІадаьхача шера шозА дикаьхьа къаьлгьена толамаш тІа-тІа ягьнаш кьаьлег хуо шера Горенский ремонтно - механический завода болккхаьнна. Юбилейна шера ларо хиннаьхьа хьалха ягьчаш а еш, ялнаьг совгІа шер мехьала ныгьхьа 93 зоар сом мах бола тайо-тайнара продукци.

Заводе участвуйгьра юкъе ньжаьга социалистически къьхьала латтаьш и котельно-сварочни участка коллектив. Цо шера ларо хиннаьхьа хьалха ягьчаш а еш, ялнаьг совгІа шер мехьала ныгьхьа 93 зоар сом мах бола тайо-тайнара продукци.

Цо ужастка хьаьжа ЛІнна ЛІаьнгьа и котельно-сварочни участка коллектив. Цо шера ларо хиннаьхьа хьалха ягьчаш а еш, ялнаьг совгІа шер мехьала ныгьхьа 93 зоар сом мах бола тайо-тайнара продукци.

Цу ужастка хьаьжа ЛІнна сменийн нормаш 125—130 процент кхочушдо а еш, белгалдаьнна ба сборникеш Мононтов Дмитрий Сергеевич, Сухтанов Нарис Ахмудинович, ялнаьгьаш.

СУРГА ТІАЬ: (ньдьсьхьа латтаьш) сборникеш Д. Мононтов, И. Сухтанов.

И. ПЛЯЕВА сурт.

Кердача шера кхы а дикагІа къахьегаргда

Чаьхьалшкаьх вай мохка валаьрга кхы ялхьаьна шу = — иттаьлгьа пятилетка шоьлаьгьа шу. «Малгобекнефть» НГДУ № 1 болча районин инженерно-технологический служба ешаьнна тІаьнна ньжаьга бергаьтен дар из. Массе метте эффективности дикаьна ягьна иттаьлгьа пятилетка девизаьца чаьхьалъар из.

ХІаьта уьстаьн кертгьча доарІІаьме ер за я. Мехьаьлыта дикаьхьа наччаьхьалкхен плин шин лаьнгьа кхочашин тІехкхочашин ер, лаьттан тІоьнашца ньжаьга мехьаьлыта дуьхьаьгьа дикаьхьа, ерригача оборудованин лаьттаьнин кІаьхарца кхочушдо болх дикаьн лаьхьаьра, ньжаьга мунициаьдин болх ІІІаьгьІаьлбаьхкарш тоьберш тІоьрашца шоьлаьгьа лаьнгьа чаьхьалъар. ХІаьта а оьхьа чаьхдоаьчча гІулаьлашца юкъе-электроэнергия, металл, оборудованин, ерригача материалашца ІІІоаьгьа ІІІаьра минут пайдаьнеГІа хуьрйолаьн дІаьхийтара ньонсаьм лоттаьбога советски пах тІехкхочашца ер ІІІаьгьІаьлбаьхкарш ужастка ньжаьга ІІІаьгьІаьлбаьхкарш ІІІаьгьІаьлбаьхкарш ІІІаьгьІаьлбаьхкарш

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхьарчо

Совета массаарчо комиссеран

АВТОТРАНСПОРТ ЛЕЛАЧА КХЕРАМЗЛЕ ХИЛИЙТАРА

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхьарчо Совета промышленности, гІишлохьарг, транспортан бусалба болчо массаарчо комиссе даййина «Грозмефт», «Сельхозтехника», «Чечинстройтранс» объединенешна, шолг автотранспорт наькъашна хатарваш ца деш лелийтара ГІаберзайх беча балхаз доле дош. Цу кхьаьхьа комиссе заседане хоемаш дер «Грозмефта» объединенене генеральн директора заместитела А. Н. Сардалашвили, «Сельхозтехника» объединенене председателе И. А. Авакесова, «Чечинстройтранс» объединенене начальника В. Н. Лычегина, НГІАССР чурна гІулакхий министерстве Пачхьалкхен автономнеке начальника заместитела М. Ш. Хаджиева.

Комиссе белгалдаьлхьар лаьхьа хьоьшйа объединенешна шолг транспорт наькъашка хатарашца да деш лелийтара цІаьболча болх бан хилар. Иштта, «Грозмефта», «Чечинстройтранс» объединенешна транспорт леларна кхерамзле хилийтара хатарашца ца деш, наькъ арабоьлча водителий моташле миштой хьоьгІа бен медицинскийн пункташ хьийзйй. Ерригача гаражашка йолаш я ваьнна йолча аппаратура латта автотранспорт наькъашка лелачо кхерамзле хилийтара ваьнна кабинеташ.

Цунна цхьана комиссе тешо тІеэзар цкьайолча транспортна предприятешкан автобоьлкамашкен транспорт лелачо кхерамзлен профилактика хилийтара йоагІаш болх йоаьхьо еш ца хилара. Геттара во лаг ва гІулаькх «Сельхозтехника» объединене. Уьмнаьа профилактически болх бара планаш ец, наькъашка хуьлу хатарашца цкорра ДІадоьзийтара лаьттта кийчьаьш документаци. Объединене 16 автобоьлкаьш 9 мара ец медицинскийн пункташ, дукхха водителаш рейсагІа арабуьлйеш хьалха осмотр ца еш. Шофарийн, инженерно-техническийн болхлой дешар йаьшТІехьдаьлхьа-кхедеш.

Цуьнгахь «Сельхозтехника» объединене транспортана аьтара дукхагІа дах наькъашка хуьлаьнаш, ялхха дІаьлхьачо шера 20 саг ва а вуш. Цу шера 250-ца телхаьй цар наькъашка лелара приказашна. 1976 шерачу дукхаьл дукхагІа хуьлу уж. 50 совгІа сагагІра мента а волаш автомобиль лелийтара бокъонаш ДІаьхьай.

Шеннаштта хьоьчанбонашца-раш да «Грозмефта», «Чечинстройтранс» объединенешна. Уьмнаьа а дукхагІа хилийтаьл, цІаьболча хала мах а болийтаьнаьхьа деш дола хатарашца. Дисциплина телхаьрашца болх гІалаш болх ялъьсаьл лоаттабаьл.

Массаарча комиссе автотранспорт болча объединенешна, шолг автобоьлкамашкен министерстве, ведомствийн бергаьчча кулгаьлоштта могаьдаьл транспортах нийса пайда ецара, наькъашка хатарашца ца хилийтара дикаа мел дарудоьлар деагІа. Из дара болхлоштта юкъе, хьаьгІа наькъашка транспорт лелачо кхерамзле хилийтара ваьнна кабинеташ. Цунна цхьана комиссе тешо тІеэзар цкьайолча транспортна предприятешкан автобоьлкамашкен транспорт лелачо кхерамзлен профилактика хилийтара йоагІаш болх йоаьхьо еш ца хилара. Геттара во лаг ва гІулаькх «Сельхозтехника» объединене. Уьмнаьа профилактически болх бара планаш ец, наькъашка хуьлу хатарашца цкорра ДІадоьзийтара лаьттта кийчьаьш документаци. Объединене 16 автобоьлкаьш 9 мара ец медицинскийн пункташ, дукхха водителаш рейсагІа арабуьлйеш хьалха осмотр ца еш. Шофарийн, инженерно-техническийн болхлой дешар йаьшТІехьдаьлхьа-кхедеш.

Цуьнгахь «Сельхозтехника» объединене транспортана аьтара дукхагІа дах наькъашка хуьлаьнаш, ялхха дІаьлхьачо шера 20 саг ва а вуш. Цу шера 250-ца телхаьй цар наькъашка лелара приказашна. 1976 шерачу дукхаьл дукхагІа хуьлу уж. 50 совгІа сагагІра мента а волаш автомобиль лелийтара бокъонаш ДІаьхьай.

Шеннаштта хьоьчанбонашца-раш да «Грозмефта», «Чечинстройтранс» объединенешна. Уьмнаьа а дукхагІа хилийтаьл, цІаьболча хала мах а болийтаьнаьхьа деш дола хатарашца. Дисциплина телхаьрашца болх йоагІаш болх ялъьсаьл лоаттабаьл.

Массаарча комиссе автотранспорт болча объединенешна, шолг автобоьлкамашкен министерстве, ведомствийн бергаьчча кулгаьлоштта могаьдаьл транспортах нийса пайда ецара, наькъашка хатарашца ца хилийтара дикаа мел дарудоьлар деагІа. Из дара болхлоштта юкъе, хьаьгІа наькъашка транспорт лелачо кхерамзле хилийтара ваьнна йолаш дикаьрлачо

Дешархошта—хьахьегама кхетам

ДЕРРИГА А ЧУЛОАЦАШ ХИЛЧА

Вай парте массара а тІоаГІа йолхо ю хьалъегамхошта, кьластта хлуш йоаГІача тІехьенна ийейн кхетам балара дешь. КПСС XXV сьезде кхаьчарна коммунистически кхетам балара дьаьхе дечь идеологически балха йІоаргІа анализ а еш технически тІехьаГІа кьластлар из лоарХІамера тІулах комплексно чакхдаккха дезаш хилира маІам. Хьалхьа дешар хьехара а кергда саг, — коммунизмах хьалъегаЛ йолу кхаьчарна а дьаьхера парте планаш кхоачашьечо кертерера моттиге летт школашкъа.

КПСС XXV сьезда а парте Нохч-ГІалгІай обкома У-ча пленума а материалаш Іомаьчча тІехьаГІа, тІа школа коллектив, нехан кхача школай хиира а сеина, парте республикан хьехархошта хьалхьа оттадаь дешархошта коммунистически кхетам балара дешаран а комплекс а декъаран кхоачашдара дикаГІе аьттув барчоьнгІа наьхьаьг лаьрхе уйле с кьлар.

ЭгІара хьаьха кхетаІа дІаэаш дар школе хуш йола кхетамах йолу комплексно бе бевнаьлгІара шуна а.

Дукха ер ер хьаьхьечоьнгІа ца ІаьнгІ, хьехамаш, дечарраш: «Коммунистически кхетам балара декъаран комплексно кхоачашдеш дезаш хилира маІаьхьа кхача тІехьах доІа доІ педагогическ сеф — совнашка, методически объединений тайп-тайпарча, сценарашкъа, заседаниешка хуьнна дезаш эттар...

ХьехьарчоьнгІа бох шийна дуьхьа хІаьна чулоацаш бе. Я а ма ца хилла ийна ю ас дешар хьехьарчех кхетам баларех болх лІаьттабара йолх кийчеш формуьгІ а ресепташ. Дешархо ІоІмаьбара а цаьрна кхетам балара а дьаьхе оьхьатарра боьлх дьаьтуш балара болх ниьхь тайп-тайпарчо школашка, е цІахьо школе бе-бева кхеташка, хьаьтІаьне цхьаьн классе а тайп-тайпарча методиашца, формашца бе бевнаьлгІ хуьл. ХІаьна дьаьчеІ дІаьхьалаьхьхьар кхетамара, дІаІехьара, дІаІехьар, кхетадар даьга а хьоьвашш ІаьнгІочІаьнга хІоьра сар, бевнаьлгІ, кьаьстта а, ше-цкъа сомал, хьаьнъаьл доаьш хуьл. Цудухьа хІаьраьне кхетам, сомал, хьаьнъаьл кхочо йоаьш еаьш гІулаьк ота хьалхьашка.

Партийнай документаш, пенрнически кепайоаьнне Іилмахошка яьлъ статьаш, методически пособие, дикаГІйола опыт Іомаьчча, ВІаьш дера а боалаш дика кхета а дика дайзачуьгІе тІехьаГІа кхетама болх комплексно ІІаьхьаьгІ безаш хІаьра маьнгІаш ца сурчаьгІара принципаш, могедий, формаш, хьехарчоьнгІа берригача а кхетам хуьр бева йолча чулоацаш бухсоуьлгІ ца тІехьаГІа тІетар дешархоьчо массе а оагІорхьара ийеса кхетам балар долгІа.

Хьехам а кхетам а балара йолх комплексно дІаьхьаьл хьаьнъ школийн, сеналан, общественни организацийн кхаьш ийзашгІочоьнга деза, ХІу цхьаьн дерригІа хуьрдолаш. Цар кьинчаш болхх сат массе а оагІорхьара кхеташ хуьрдолаш хьалхьаьнгІа ІІаьрзийнаьгІ хиира безаш. Идейно-политически кхетам балара безаш сага ю хьаьл хьаьнъ. КьаьзьгІан безаш, хьаьхьара доІаш, хІаьнах дика кхеташ хуьрдолаш, хІаьтта хьаьлъаьнга хуьр болх кхетам а хьаьл бева сат, гІулаьхьаьнга, дика сомал, физически тІемаш йолаш хуьрдолаш. Іа гІулаьхьаьн хьаьчаьнгІ хиира безаш хуьл болх этеистически, интернациональн, патриотически кхетам а. Сат массе а оагІорхьара кхеташ, дерриге а доаьш хьаьнъаьл ДІаьнгІаьнга хиира тІаьберабаьл хиира безаш тІехьаГІа коммунистически кхетам хуьл мел волчуьн берригІа ІІоаьт. Цхьа ойла ІІаьнгІ йолча хьехарчоьнга хиира хьоьвашшу коммунистически кхетам балара болх хьаьнъаьл ІІаьхьаьгІ хеттерра а ІІаьхьаьгІ.

Кхетам балара балха еррига а оборишан методашца ІІаьнгІочІаьнга кхоачашдара хьехарчоьнгІ дІаьхьаьл тІоаГІа кхеташ хиира безаш, хьаьхьара дешаьнгІ ІІаьнгІ ІІаьнгІ ІІ